

572
1957

რე

საქართველოს
საბავშვო
საბჭო

ბავშვების

საბავშვო
საბჭო
საქართველოს

№ 1 საბავშვო
საბჭოს
საქართველოს

ნაბეჭდი
1957

572

40

საქართველოს
საბავშვო
საბჭო

ს ა ჩ უ ქ ა რ ი

დანიელ ბაიანი

ნახატები ა. ზიმონაშვილისა

იყო ერთი ბიჭუნა
საშკო. დედასა და მა-
მას მოსვენება არა
ჰქონდათ მისი წყალო-
ბით.

— მამა, — მიყიდე
ციგურები, — ეზვეწება
საშკო.

— ისედაც ცუდად სწავლობ, ახლა
კიდევ ციგურები რომ გიყიდო, ხომ
უარესად გაზარმაციდი, — ეუბნება მამა.

საშკოს თვალები ცრემლით ე-
სება.

— კი... ვიტკას აქვს, ყველა ბიჭს
აქვს, მე რითი ვარ მათზე ნაკლები?

მამამ არ იცის, მართლა აქვთ თუ არა
სხვა ბიჭებს ციგურები. არც დრო აქვს,
რომ საშკოს ნათქვამი შეამოწმოს. ბი-
ჭუნა კი ტირის.

დედაც არ ეშვება:
— რა მოხლედ-
ბა, უყიდე.

— კარგი, გიყი-
დი. მხოლოდ ის-

წავლე ისე, როგორც სხვები სწავლო-
ბენ, — თანხმდება ბოლოს მამა.

მამას ჰგონია, საშკოს გარდა ყველა
ხუთეზე სწავლობს. საშკომ კი იცის:
ვიტკამ წერაში ორიანი მიიღო, პეტ-
კამ — სამიანი. მართალია, ტარას ხუთი
დაუწერეს, მაგრამ ის ხომ ფრიადოსა-
ნია. „რად მინდა ფრიადოსანი ვიყო, —
ფიქრობს საშკო, — ჩემთვის სამიანებიც
საკმარისია“.

ზაფხულში საშკომ მამას ველოსიპე-
დის ყიდვა მოსთხოვა.

— მესამე კლასში გადავედი, შენ კი
ველოსიპედი არ გინდა მიყიდო. აი, ვიტ-
კას აქვს, მე კი არა.

— მერე და რა, რომ აქვს? ალბათ,
პეტკა და ვიტკა ხუთეებით გადავიდნენ,
შენ კი სამიანებით და ოთხი-
ანებით ძლივს გადაფორთხდი, —
მიუგო მამამ.

— კი!.. — აბუზღუნდა საშ-
კო, — იმათაც სამიანები და
ოთხიანები აქვთ.

რალას იზამდა მამა, — უყიდა
საშკოს ველოსიპედი.

ხანდახან მამა საშუკოს დღიურსაც გა-
დახედავდა ხოლმე. დღიური მელნით
იყო გათხუბნული.

— შენ რომ ცხვირი მელნით მოგი-
სვარონ, კარგი იქნება? — ისევ აიმაღლებ-
და ხმას მამა.

ამ სიტყვებზე საშუკო ღიმილს ვერ
მალავდა. გაბრაზებული დედ-მამა კი
ერთხმად შეუტევდნენ:

— ჩვენ როგორ ვსწავლობდით? პუ-
რის ნატეხიცი კი არა გვქონდა! შენ ყვე-
ლაფერი თავზე საყრელად გაქვს, წიგ-
ნებიცი, ტანსაცმელიცი.

საშუკო მშობლების მოსაჩვენებლად
თავს ჩაღუნავდა, გეგონებოდათ, მართ-
ლა შერცხვა თავისი საქციელისაო.

ერთხელ საშუკომ დიდი ბუსუსიანი
კელა დაიჭირა. მთელი დამე ასანთის
კოლოფში აყავდა დამწყვედული. უნ-
დოდა პეტკასა და ვიტკასათვის ვიჩვენე-
ბინა. კელამ ასანთის კოლოფში მშვე-
ნივრად გაატარა დამე და მეორე დღეს
საშუკოს დიდი უსიამოვნება მიაცუნა.

საშუკოს მხოლოდ პეტკასა და ვიტ-
კასათვის უნდოდა ვიჩვენებინა კელა,
მაგრამ როცა სკოლაში მივიდა, ზარმა
დაიწყარუნა. გაკვეთილების დამთავრე-
ბას კი მთელი ორმოკდახუთი წუთი
უკლდა. ამიტომ საშუკომ კელას ჩხირი
გაურქო და გაუშვა. კელა ფანჯრისაკენ
გაფრინდა, მაგრამ ძალა აღარ ეყო და
იქვე, მასწავლებლის წინ, ჟურნალზე ჩა-
მოსკუბდა.

მასწავლებელს ეგონა, საშუკომ ჟურ-
ნალს განგებ დაუბიზნაო. მოიღუშა და
ტარასს მიმართა:

— შენ ხომ საშუკოს გვერდით ცხოვ-
რობ, შეიარე და სთხოვე მამამისს, — მო-
ვიდეს.

საშუკომ იფიქ-
რა: „ხელისათვის
კარგად ვისწავლი
გაკვეთილებს, მა-
შინ რაღას იტყ-
ვიან!“

მამა დედასთან ერთად მოვიდა სკო-
ლაში. როცა მასწავლებელს მოუხსინა,
დალონებულმა თქვა:

— აღარ ვიცი, როგორ მოვიქცე!
დედა კი ტირიდა.

მერე საშუკო სამასწავლებლოდან გაი-
ყვანეს და დიდხანს რალაცაზე თათბი-
რობდნენ.

გაკვეთილების შემდეგ ტარასი საშუ-
კოს მიუახლოვდა და უთხრა:

— იცი, მე ჩინებული ბეწვახერხი
მაქვს. წამო, გაჩვენებ, რა გამოხერხებ.

ბეწვახერხი მართლაც ძალიან კარგი
გამოღდა. ნუ იტყვი, როგორი გემები,
ორთქლმავლები, ცირკის ცხენები გა-
მოეჭრა ტარასს დიქტიდან! საშუკომ თვი-
თონაც სკდა გამოხერხვა, მაგრამ არა-
ფერი გამოუვიდა.

საშუკო გვიან დაბრუნდა შინ. გაკვე-
თილების სწავლა,
ცხადია, ვერ მოა-
სწრო.

— მამა, მივი-
დე ბეწვახერხი,
მოსთხოვა მაინც
მამას.

ბიან, ბეწვახერხითაც ერთად ითამაშებენ.

— მეც ავიღებ და ყველაზე უკეთესად დავწერ,— გადასწყვიტა საშკომ და გულმოდგინედ შეუდგა მუშაობას. როცა წერას მორჩა, თვითონვე გაუკვირდა, რა ლამაზად და სუფთად დავწერეო. „სულაც არ ყოფილა ძნელი საქმე, — გაიფიქრა მან. — იქნება ახლა მაინც მიყიდოს მაშამ ბეწვახერხი“

მაგრამ ამჯერად კარგად მომზადებულია გაკვეთილმაც ვერ გასჭრა.

— ველსიბედი უფრო ძვირი არ ღირდა, რომ მიყიდე? პატარა ბეწვახერხი კი რა ვახდა?!... — ტირიდა საშკო.

მაშამ საშკოს ცრემლებს ყურადღებაც არ მიაქცია. სამაგიეროდ, იგი ყოველდღე ათვალღივრებდა დღიურს და ამოწმებდა რვეულებს. სასიერნოდაც განსაზღვრულ საათებში უშვებდნენ. საშკო

ამაზე კი დედა ისე გაწყრა, რომ ფეხები დაუბაკუნა.

— ისევ „მიყიდე“? კელა ჟურნალზე დააგდე და კიდევ ბეწვახერხს თხოულობ? საშკო მაგიდას მიუჯდა, წიგნები და რვეულები გაშალა. გულზე ბოღმა ლოდოვით დააწეა. ოჰ, როგორ უნდა ისეთი ბეწვახერხი, როგორიც ტარასს აქვს! რამდენ რამეს გამოხერხავს! მაშინ ნაბავენ, თუ როგორი ოსტატია საშკო.

ეგ კი არა, რომ მოიხსურეს, ფრიადოსანიც კი ვახდებდა, როგორც ტარასია. აი, მაშინ ის და ტარასი ნამდვილი მეტობრები იქნე-

ბავშვებთან ერთად ეზოში თამაშობდა. თუმცა ეს, აბა, რა საინტერესო იყო. მათ ხომ ბეწვახერხი არ ჰქონდათ!

და აი. ერთხელ საშკომ დედას სთხოვა:

— დედა, შეიძლება ტარასთან წავიდე? — წაღი. — ნება მისცა დედამ. — ოღონდ შინ დროზე დაბრუნდი, თორემ სხვა დროს აღარ გაგიშვებ.

საშკომ ქოშინით მიიბრინა ტარასთან და იმჟამსვე ბეწვახერხს სტაცა ხელი:

— მოდი, გამოეხერხოთ.
— გამოეხერხოთ, — დეთანხმა ტარასი.

საშკო ხერხავდა, ტარასი კი ასწავლიდა ხერხის ხელში მარჯვედ დატყერას, მის დამაგრებას.

რამდენიმე დღის შემდეგ საშკომ კიდევ მიირბინა ტარასთან. შინ ყველას უჩვენებდა გამოკურნულ ფიგურებს, მერე თავის მაგიდაზე დაალაგებდა და ვაკვეთილებს მიუჯდებოდა.

ახლა საშკოს სულ ოთხები და ხუთები მოჰქონდა.

ერთხელ, ვაკვეთილების შემდეგ, ტარასმა საშკოს ვასძახა:

— წამო ჩემთან, ვაჩვენებ, რა გამოეხერხე.

შვიდნენ თუ არა სახლში, საშკომ გაკვირებისაგან პირი დაალო, — მაგიდაზე ფეხბურთელის შესანიშნავი ფიგურა იდგა. ის გრივალეით დასცხრომოდა ბურთს და შავრში ასროლას უპირებდა.

— იქნებ მეც გამეკეთებინა ასეთი რამ, საკუთარი ბეწვახერხი რომ მქონოდა, — ნაღლიანად ჩაილაპარაკა საშკომ.

ტარასმა ბეწვახერხი აიღო და საშკოს გაუწოდა:

— ჩემგან საჩუქრად გქონდეს.

— სამუდამოდ? — საშკომ თვალები დააჭყიტა, — შენ რაღას იზამ?

— როცა გამოეხერხე მომინდება, შენ გთხოვ ბეწვახერხს. ჩვენ ხომ ამხანაგები ვართ! ახლა კი მოუსვი შინისაკენ, თორემ დედა გაგიჯავრდება.

საშკო კი არ მირბოდა, მიფრინავდა, თითქოს ფრთები გამოასხესო. კარი გააღო თუ არა, ზღურბლიდანვე დაიძახა:

— ნახეთ, როგორი ბეწვახერხი მაქვს!

ამის შემდეგ რასაც მინდა, იმას გამოეხერხავ.

— ვინ მოგცა? — ჰკითხა მამამ.

— ტარასმა მაჩუქა.

— ვაჩუქა? — მამამ უნდობლად გადახედა შვილს.

— სულ მაჩუქა, მამამ! ტარასმა თქვა, ჩვენ ხომ ამხანაგები ვართო.

— ოჰო! — წამოიძახა მამამ და დედას გადახედა. — რადგან ასეა, ნამდვილი მეგობრობა უნდა დეაფასოთ წავიდეთ ერთად ტარასთან და საჩუქარი მივუტანოთ, — თქვა მამამ და კოლოფიდან ახალნაყიდი ბეწვახერხი ამოიღო.

თარგმანი უკრაინულიდან შ. შონაისი.

დოსტაქარი

ბ. ქვარაია

გუშინ გია თეთრ ხალათში
გარეთ გამოვიდა,
დაიძახა: — ექიმი ვარ,
მოდი, ვისაც გინდათ! —
ხმა გაეარდა მეზობლებში,
დაფაცურდა ყველა,
ზოგს სპილო ჰყავს მოსარჩენი,
ზოგს დათვი და მელა...
ერთი აზრი არ ასვენებს
თინას პაწაწინას:
დედოფალა „დედას“ ამბობს,
თვალებს ხუქავს, სძინავს,
მაგრამ ბევრიც რომ ეხვეწო,
ბევრიც მიუთითო,
ძალით თუ არ შეაკაბე,
პირს არ ანძრევს თვითონ.
— აბა, აქვთ დააწვინეთ,
შეუხსენით კაბა!

ნახატი მ. თოთიბაძისა

იქნებ მისთვის უჩვეულო
რამე გადასულაპა?
მიიყვანეს, დააწვინეს,
სხვებიც იქვე დგანან;
დოსტაქარმაც ოსტატურად
გადაუსვა დანა.
მაგრამ დახეთ!.. ვერ მოასწრო
გიამ ხელის აცლა,
რომ ნახერხი ვადმოცვივდა
ნაწლავების ნაცვლად!
აწუწუნდნენ პატარები:
— გული აღარ უცემს? —
განწირული ავადმყოფი
შემოაკვდა უცემ!
... და ცრემლების დაბალუპით,
ბუზღუნით და წყენით
მიატოვეს მეგობრებმა
დოსტაქარი ჩვენ!

ნუციკო და ვაშლი

რ. თაბლიძე

ნუციკო დედას საბავშვო ბაღიდან შინ მიჰყავდა. გზაზე ნაცნობი ქალი გამოელაპარაკა, მერე ერთი წითელი ვაშლი ამოიღო კალათიდან და ნუციკოს მიაწოდა.

- ნუციკო, რა უნდა უთხრა დედას?
- ერთი ვაშლი კიდევ მინდა! — მიაძახა ნუციკომ. დედას გაეცინა.
- დედა, მეორე ვაშლი შენთვის მინდოდა, თორემ მე ერთიც მეყოფა, — გამოასწორა ნუციკომ.

დალეს ბურგი შეაქცია და სამუდამოდ შე-
მოსწყრა მეგობარს.

სწორედ იმ დღეს მეზობლის ბიჭმა ღირს-
თეთრი ბაჭია მოსუყვანა. ბაჭია მადე შეე-
ჩვია ღაღის, უკან სკუპ-სკუპით დასდევდა.

ერთხელ ღაღიმ, ბაჭია ეზოში გამოიყვა-
ნა და მწვანეზე დასვა, თვითონ კარს უკან
დაემალა, ბაჭია უჩემოდ რას იზამსო. ბაჭი-
ამ რამდენიმე ნახტომი გადაკეთა და ბაღას
ცმატუნნი დაუწყუო. სად იყო და სად არა.
მეზობლის კატაც იქ განჩნდა. კატამ კლან-
კები მოიმარჯვა, მაგრამ ნახტომი გაუ-
ცრუვდა: უცებ თავზე გიშერა დაახტა და
კატას კისერში კბილები ჩაავლო. ღაღიც
იმწამსვე გადმოხტა, ბაჭიას ხელი დასტაცა
და თქვა:

— მოდი, გიშერა, შეერიგდეთ, ისევ მე-
გობრები ვიყვით!

ბიჭურა

ა. ხახუაშვილი

ნახატები პლ. პანძლაძისა

ერთ დღეს რუს პირას დიდი აღიაქოთი
შეიქნა. როცა ღაღი სახლში არ იყო, გიშერა
ოთახში დაუბატოვებდად შებრძანებულყო,
ღაღის ფელოვდა ეზოში ჩაეტანა და რუში
ჩაეგდო. ღაღის თვალი მოეკრა.

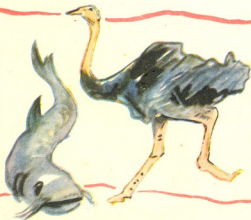
— შე საბაგელო, ფელოვდას გარეთ გა-
მოტანა როგორ გაბედე?! განა მე შინიდან
დაუკითხავად გამომაქვს რამე?! — ღაღიმ

გამოცანები

პლ. საჩინოელი

1. თევზია შავი, მსუნავი, ავი,
მუდამ პირლიას—ზაპს უგავს თავი-
ჩვენში ბევრია და ჰქვია
2. ფრთები აქვს, ფრენა არ იცის,
ყველა ფრინველზე დიდია,
ფეხმარდი მორბენალია,
უწყინარი და მშვიდია.

ჭ ი ა თ უ რ ა

ვიწრო ხეობაში ტალღების დგაფუნით მიედინება შვი მდინარე ყვირილა. ამ მდინარის ორივე მხარეზე პატარა ქალაქს ციცაბო კლდეები დაჰყურებს. ამ კლდეებს უცნაური სახელები ჰქვია: „ჭიპიანი კლდე“, „სატობვის კლდე“, „ჯარბელის კლდე“ და სხვ. ერთისათვის „საშავარდნო კლდეც“ შეურქმევიათ. ალბათ იმიტომ, რომ ამ კლდის ნაპარღებში შავარდნები დღისაც ბუდობენ. ეს კლდეები რამდენიმე ასეული მეტრის სიმაღლეზე დახვრტილია საოცარი გამოქვაბულებით. ჩვენს წინაპრებს ისინი უხსოვარ დროს კაჟის წერაჭვებითა და ქვის ნაჯახებით გამოუკვეთავთ საცხოვრებლად და თავშესაფრად.

დიდი ხნის წინათ ეს მიდამო უღრანი ტყეებით ყოფილა დაფარული და „მეტო სამეფოდ“ ითვლებოდა. ხალხის გადმოცემით, ერთხელ მონადირეებს მალალი კლდიდან გადმოუხვდავთ უცნაური ხეობისათვის და უფსკრულში ბაწარივით ჩაკლაკნილი მდინარე რომ დაუნახავთ, გაკვირებით უთქვამთ: კიაა თუ რაა? მას შემდეგ თურმე ამ ადგილისათვის სახელად ქიათურა დაურქმევიათ.

ამ პატარა უბრალო ხეობას საქვეყნოდ გაუთქვა სახელი შავმა ქვამ ანუ მარგანცმა. წინათ არავინ იცოდა შავი ქვის მნიშვნელობა, რას წარმოადგენდა იგი, რაში შეიძლებოდა მისი გამოყენება. ადგილობრივი მცხოვრებნი მას „ქვაგუნდასა“ და „ეშმაკის ქვას“ ეძახდნენ.

შავი ქვის აღმოჩენაში დიდი ღვაწლი მიუძღვის ჩვენს პოეტს აკაკი წერეთელს. აკაკის მამას როსტომს საბატონო ჰქონდა ქიათურის ზემოთ წირქვალში. აქ წინათაც, როგორც ახლა, პურის კარგი მოსავალი მოჰყავდათ, მაგრამ კალოობის დროს პურის მარცვალს ამ უცნაური „შავი ქვის“ მტვერი შეერეოდა ხოლმე და აფუქებდა. აკაკის ბავშვობაში ხშირად სმენია მამისაგან მოურავებისათვის ნათქვამი სიტყვები: თუ ჩემი ერთგულემა გინდათ, წირქვალურ პურს სხვა პურში ნუ აურევთ, გამიფუქებსო.

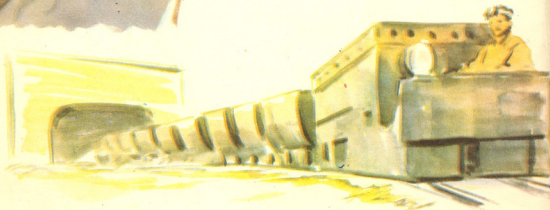
წირქვალში სტუმრად მყოფი აკაკი მეტად დაინტერესდა შავმა ქვამ; მადნის ნატეხები თბილისში ჩაუტანია, იქიდან მოსკოვში, ლენინგრადში და უცხოეთის სხვა ქალაქებში გაუგზავნია სპეციალისტებისა-

თვის შესამოწმებლად. რამდენიმე ხნის შემდეგ აკაკის სასიხარულო ცნობები მიუღია: თქვენ მიერ გაწეული ნილი შავი ქვის ნატეხები ძვირფასი მადანი—მარგანეცი აღმოჩნდაო. მალე ქიათურის შავი ქვის სახელი შორს გავარდა. თავდაპირველად ამ საქმეს ხელი მოჰკიდეს ადგილობრივმა მდიდრებმა. ძნელი იყო ძველად მალაროში მუშაობა. მუშები მბუტუკავი ქრაქების შუქზე უბრალო წვრაქეებით დიდის ვაი-ვაგლახით ანგრევენ მადანს, შემდეგ გოდრებით და ყუთებით გამოჰქონდათ გარეთ. რადგან რკინიგზა არ იყო, ურმებითა და ცხენებით მიჰქონდათ ზესტაფონსა და გომში, იქიდან კი მატარებლით ეზიდებოდნენ ფოსთა და ბათუმში, საიდანაც გემებით გზავნიდნენ საზღვარგარეთ,—ჩვენში მარგანეცის დამუშავება და გამოყენება არ იცოდნენ. მეურმეები და ჩაღვადრები მთელი კვირაობით გზაზე იყვნენ გაკრულნი. ვინ მოთვლის, შავი ქვით დატვირთული რამდენი ხარ-ურემი და ცხენი გადაჩეხილა ქარაფი კლდეებიდან უფსკრულგზაში, რამდენი მეურმე და ჩაღვადარი გადაჰყოლია თან. ხშირად გაუმაგრებელი მალარო ჩამოინგრეოდა და ცოცხლად მარხავდა ხოლმე მუშებს. კვირიდან კვირამდე აუტანელი ჯაფით მოქანსკული მუშები ვასამრჯელოდ სულ რაღაც კაპიკებს იღებდნენ.

ასე იყო ძველად, ათეული წლების წინათ. ქიათურა მსოფლიოში ცნობილი ქალაქი გახდა თავისი მარგანეციით. უცხოელ კაპიტალისტებს მადა აღეძრათ თვითონ დაპატრონებოდნენ ამ ძვირფას მადანს. მალე ქიათურაში ვიწროლიანდაგიანი რკინიგზა გაიყვანეს, საღვურ შორაპნიდან პატარა ორთქლმავალმა ქშენით

და ფუხფუხით მიიყვანა პირველი მატარებელი. მატარებელს კაპიტალისტები მიჰყენენ. მათ ხელში აიღეს მდინის მოპოვების და გზაზაენის საქმე.

მაგრამ რევოლუციის შემდეგ საოცრად შეიცვალა ქალაქი კიათურა. ძველი ფიქრული ქობმახების, ღუქნების, სამიკიტნოების ადგილ-

ზე აგებულია მრავალსართულიანი სახლები, სკოლები, სასტუმრო, საავადმყოფო, კინოთეატრი. კულტურის სახლი, ბავშვთა ტექნიკური სადგური, საბავშვო ბაღები და ბაგები, ფიზკულტურული მოედნები... ახლა მარგანეცის მადანს მამაპაპური წერაქვების ნაცვლად ელექტრობურლებით ბურღავენ და დინამიტებით აფეთქებენ. ნიჩბების ნაცვლად ელექტრომტვირთავი მანქანებით ტვირთავენ ვაგონებებს. პატარა, თითქოს სათამაშო ორთქლმავალს მადანი რკინიგზის ვიწრო ლიანდაგით რამდენიმე კილომეტრის მანძილზე გამოაქვს. შემდეგ კი საპაერო ვაგონებები მიაქროლებენ ფაბრიკებისაკენ. აქ მადანს რეცხავენ სპეციალურ მანქანებში, აცლიან ფუქ ქანებს, მიწას, ჭუჭყს. გასუფთავებული მადანი ფაბრიკებიდან კვლავ საპაერო ვაგონებებით მიდის რკინიგზის ბაქანზე. აქ ჰყრიან უზარმაზარ ხეიმრებში, ხეიმრებქვეშ რკინიგზის ვაგონები შესრიალდებიან, დაიტვირთებიან და დანიშნულების ადგილისაკენ წაიღებენ.

კიათურის მადაროგებიდან წასული მადანი პირდაპირ მეტალურგიულ ქარხნებში მიდის. აქ მას იყენებენ მაღალხარისხოვანი ფოლადისა და თუჯის დასამზადებლად. მარგანეცი ხომ ფოლადსა და თუჯს სიმკვრივეს, სიმტკიცესა და გამძლეობას მატებს. ფოლადი და თუჯი კი აუცილებელ საჭიროებას წარმოადგენს მძლავრი მანქანების, დაზგებისა და სხვა საჭირო ნივთების დასამზადებლად.

ფიციკულია

3 ზედახედი

— დედა წე მომიკვებო,
 დედას ვეფიცები! —
 — ბუღამ პარსე გეჭრა
 ვერამს დოს სტევენი
 — ვეწინ წამ დეჭრილი
 მომიკვება აფთარი! —
 — და მიკვებს სურვოდით
 მის ტუღი-წარსული.
 — ვეწინწინ კი მანვე
 იხი მუწან სოცარი —
 — და ვაუხა დედას
 ისე დამაფიცარი.
 — დედა წე მომიკვებო,
 დედას ვეფიცებო!
 — პატარები ახამს,
 ჭრელი, ერთი სიქნები —
 სკობეს — რა სიქარი,
 მესო აუ წაგრა!

— არაფერი უნახავი,
 სწორად თქვეს იტყვან!
 — თქვი, და ძლიერ ვახიზდა
 მიხარხარე მიკვებზე.
 — ერთმნიშვნელი ზეჭრა,
 დღის ტანზე იტყვან. —
 — კარგი კარგი ვეჭვენ
 ვამოიკვება მან ვაჩვი.
 — ამა, როგორ ვაჩვილი,
 ზომისარე წაყმარა —
 ზომისარე წაყმარა —
 — ამა, ვეწინ, იქნის,
 რამელია ზომისი,
 რამელია სიქარი! —
 — დამათ ვაჩვილიანი! —
 მიკვებ წაყმარე სიქელი,
 და დედას ვაჩვილი
 მიკვებ ტუღი დედასოვან!

ნახეტი 20. 1961/62

ჩაგომ უყუარს ალამიანს შინაური ცხოველები

როლიონ ქორთია

ნახატი ქ. მახარაძისა

ზღაპარი

ალამიანმა ქობი რომ დაიდგა, ცხოველებიც მოიშინაურა. ეს ასე მოხდა: ტყეში გარეულმა ნადირმა ყველა მშვიდობიანი ცხოველი შეაწუხა. დაიწყეს ცხოველებმა მშველელის ძებნა. ერთ ღღეს ხარი მივიდა ალამიანთან და სთხოვა, შენთან დამტოვეო.

— რას მომცემ? — ჰკითხა ალამიანმა.

— ვიმუშავებ, უღღღში შეგებმეები, ხორცსა და ტყავს მოგცემ, არ გაგეჭყევი, — უთხრა ხარმა.

— ძალიან მორჩილი კი ყოფილობარ, — თქვა ალამიანმა და ხარი დაიტოვა.

მერე ძროხა მივიდა.

— შენ რა შეგიძლია? — ჰკითხა ალამიანმა.

— რძეს, ყველს, ხორცს და ტყავს მოგცემ, შენი შეიღების ძიძა ვიქნები, — უთხრა ძროხამ.

მოეწონა ალამიანს ძროხა და დაიტოვა.

ახლა თხა მივიდა.

— მე-ე-ე! — დაიკიკინა თხამ ქობთან.

— შენ რას გააკეთებ? — ჰკითხა ალამიანმა.

— რძეს, ხორცს, ტყავს მოგცემ და შენს ბაეშვებსაც ვათამაშებ, — უპასუხა თხამ.

ადამიანმა თხაც დაიტოვა.

ამ ღროს კამეჩი მიადგა ქობს.

— შენ რაღა შეგიძლია? — ჰკითხა ადამიანმა.

— რძეს, ხორცს, ტყავს მოგცემ; მე ძალიან ღონიერი ვარ, ამიტომაც დავდივარ მძიმედ, თორემ, რომ გავიქცე, ქვეყანა დაიქცევა, — მიუფო კამეჩმა.

— დარჩი ჩემთან, თუ არ გაიქცევი, — უთხრა ადამიანმა.

მერე ღორი მიადგა ქობს და დაიღრუტუნა.

— შენ რაღა გინდა? — ჰკითხა ადამიანმა.

— ხორცს, ტყავს, ჯაგარს მოგცემ, მანკდამაინც არ შეგაწუხებ, მე თვითონ შევინახავ თავს, — უპასუხა ღორმა.

ადამიანმა ღორიც დაიტოვა.

ბოლოს ცხენი მიადგა ქობს. კისერი ამაყად მოიდგრა, შავი, მსხვილი თვალეზი დააბრიალა, ფაფარი შეაბნია, წვერილი ფეხები მიწას დაჰკრა და დაიჭიხინა.

— შენ ვინღა ხარ? — ჰკითხა ადამიანმა.

— ჯერ გამარჯობა მითხარი, ჩემზე უფროსი ხარ, — უპასუხა ცხენმა.

ადამიანი მიესალმა. ცხენმაც თავი დაუკრა.

— ბრძანე, რით გემსახურო? უფროსი ბრძანდები, — უთხრა ცხენმა.

ადამიანმა ახედ-დახედა ცხენს, ძალიან მოეწონა და თქვა:

ულელში ვერ შეგაბამ!

— არც დავიდგამ ულელს, — უპასუხა ცხენმა და ამაყად

ასწია თავი, — მე არც ხორცს მოგცემ საჭმელად და არც ტყავს გაგაძრობინებ, — გაუკვირდა ადამიანს, თუმცა ძალიან კი მოეწონა ცხენის თავმოყვარეობა, და ჰკითხა:

— შენ თვითონ თქეი, მაშ, რაში გამომადგები?

— ომში წაგიყვან სავაჟაკოდ და შენთან ერთად ვიომებ, ქორწილში წაგიყვან თოხარკით, ჯარობაში გაგაქროლებ და მარულა-თარჩიაში გასახელებ, — უპასუხა ცხენმა.

— თანახმა ვარ, — გაეხარდა ადამიანს.

— ოღონდ სისულთავე მიყვარს, უნდა დამბანო და დამვარცხნო, — ჩამოართვა პირობა ცხენმა.

აი, ამიტომ უყვარს ადამიანს შინაური ცხოველები, ამიტომ სცემს მათ პატივს.

7269

პ რ ბ ე ს ს ა

პაპამ სასიმიინდგ შეაყეთა და ჩრდილ-
ში წამოწვა, თან ბავშვები გააფრთხილა:

— არ იხმაუროთ, ცოტას დავისვენებ!..

გივიმ და თემურმა გზის გაყვანა ჩუ-
მად განაგრძეს. მალე ნაფოტებით დატ-
ვირთული მანქანა გივის შოფრობით გზას
გაუდგა. უცებ გზაზე ხოქო გამოჩნდა.

— პი-პიი... გაიარე, გაიარე ჩქარა!
ისე შეუყვირა გივიმ ხოქოს, რომ
თებული პაპა ფეხზე წამოვარდა.

— რა ამბავია, ვე არის თქვენი პი-
რობა? აბა, თქვით, ვინ ყვიროდა!

გივი აიწურა. თქვას, მე ვიყავიო, პაპა
დასჯის, ცხენზე აღარ დასვამს.

— თემურ, ოღონდ პაპას უთხარი,
ვითომ შენ დაიყვირე და ცხენს რომ მა-
თხოვეს, დიდხანს ვატარებინებ!— წას-
ჩურჩულა უმცროს ძმას გივიმ.

გახარებულმა თემურმა თავი დაუქ-
ნია და პაპას ჩურჩულით უთხრა:

— ნუ ჯავრობ, პაპა, გივიმ რომ
დაიყვირა, მე ვიყავი!

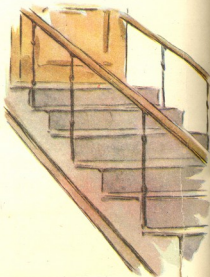

გამოცანები

ბ. ჭიჭინაძე

1. ორი კარი გაუქეთეს
ხის პატარა ბინას.
ერთი ზომის ხის ბინადრებს
ერთ საწოლში სძინავთ.

2. ამ უცნაურ მასპინძელს
მულამ ასე ნებავს:
კარებამდე მიგიყვანს,
შინ არ შეგმაცუვება.

3. ორმუცელი,
ტანდაბალი,
მთლიად აიკლო
მთა და ბარი.

კანჩილი და ასორმოყდაათი ნიანგი

ინდონეზური ზღაპარი

კანჩილს¹⁾ ძალიან უყვარდა მდინარის პირას დასვენება.

ერთხელ კანჩილი ხის ქვეშ იწვა და ეძინა. უცებ მდინარე აღიღდა და სწრაფად აავსო ხრამი. როცა კანჩილმა გაიღვიძა და დაინახა, მდინარე აღიდგებულყო, მეტისმეტად შეშინდა. რა ქნას?

გადახტომით ვერ გადახტება, ვაითუ ნიანგებს შეეფეთოს წყალში. ვერც ხეზე აცოცდება... ამ დროს წყლიდან ნიანგებმა ამოჰყვეს თავები. უველაზე წინ

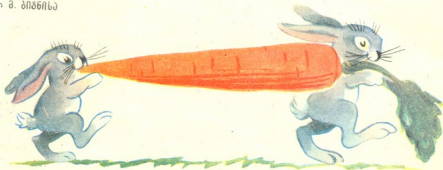
ბებერი ნიანგი მოცურავდა.—კანჩილთან ძველი მტრობა ჰქონდა და კბილებს იღვსავდა.

— ახლა სადლა წამიხვალ? — წამოი-

¹⁾ კანჩილი—თევზი ჯიშის ჯეჯა ირემია.

როგორ უხვალა ბაჭიამ კურღელს სვაჟილოს ნაღება

ნახატები მ. ბიბნისა

ძახა ნიანგმა, — ეგონებ. ძალიან გემრიელი ხორცი უნდა გქონდეს. ვინ იცის, იქნებ წამალივითაც შეგვევროს.

კანჩილმა თავის დასამწვრენად ასეთ ხერხს მიმართა:

— ამდენი რომ შეგროვილობართი ერთი კანჩილი რას გეყოფათ?! ჩემი შევ-

კუჭი ავმლებათ. აი, ნახათ: დილით ავად ვახდებით. საღამოს კი სულსაც გააფრთხობთ! თუ ასე, ასორმეც ცდამუდგის!

ნიანგნი

მით. სულ ერთია, კუჭს ვერ გაიძღვბთ. თუმცა, წამლად თუ გინდივართ, ეგ სხვა საქმეა... შეგიძლიათ ყველამ შემჭამოთ. რამდენი ხართ?

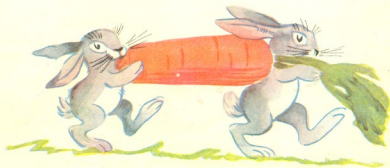
— აქ ოთხმოცი ვიქნებით. — უპასუხა ნიანგმა.

— თუ მხოლოდ ოთხმოცი ნიანგი შემჭამს, საქმე კულად წაუვათ. — აუცილებლად მუცელი ასტკივდებათ და

ოდენ ნიანგი შემჭამს, წამალი სარგებლობას მოგიტანთ და დიდხანსაც იცოცხლებთ.

— ეჰ, რამდენსა ყბედობ! — წამოიძახა ერთმა ნიანგმა. — აი, ახლავე ლუკმა-ლუკმა დაგვლიჯ და შეგსანსლაე.

— კეთილი, დამგლიჯე. — უთხრა კანჩილმა, — ჩემთვის სულ ერთია, ერთი ნიანგი შემჭამს თუ ბევრი. მაგრამ თუ მხოლოდ ოთხმოცი ნიანგი შემჭამს, ყველანი დაიხოცებით, სხვა ცხოველები კი გაიხარებენ: მდინარის პირას რომ მოვლენ. ხელს აღარაეინ შეუშლით! ეჰ, ჩემ-

მა ვნამ დამღლება, რაზე გაგანდეთ ეს საიდუმლო?

— ახლა კი ვხედავ, რომ მართალს

ამბობ. — თქვა ბებერმა ნიანგმა, — მე ამით ახლავე ვუბრძანებ, სხვებიც მოიყვანონ, რომ სულ ასორმოცდაათი გავხდეთ. ოცდაათი ნიანგი კი შენ გიღარაჯებს.

ორმოცდაათი ნიანგი სხვადასხვა მხარეს წავიდა: ზოგი ნაპირზე გახოხდა, ზოგმა წყალში ჩაყვინთა. მალე ყველა დაბრუნდა და თან სამოცდაათი ნიანგიც მოიყვანეს.

— კანჩილ, ჩვენ უკვე ასორმოცდაათი მოვეგროვდით. თუ არ გჯერა, შენც დაითვალე.

— რაკი ასე ძალას მატანთ, რა გაეწყობა! მაგრამ ისე დალაგდით, რომ

თქვენი დათვლა კარგად შეეძლოს.

ნიანგები ერთ რიგად გაწვნენ და წყლიდან თავები, ზურგები და კულები ამოპყვეს.

— ნება მომეცი, შენს მეგობრებს ზურგზე ფეხი დავაბიჯო და ისე დაეთვალო, — სთხოვა კანჩილმა ბებერ ნიანგს, — უზრდელობაში ნუ ჩამომართმევენ.

— არაფერია, არაფერი, ეს ხომ საქმისათვისაა საჭირო, — უპასუხა ნიანგმა.

კანჩილმა ნიანგების დათვლა დაიწყო. მიხტოდა მათ ზურგებზე და ითვლიდა: ერთი, ორი, სამი... ასი... ასორმოცდაათი...

ამასობაში მეორე ნაპირსაც მიადწია, სწრაფად გადახტა ნაპირზე და მოპკურცხლა.

ნახატები მ. რაინიშვილისა

თარგმანი ევ. მთვრალაშვილისა

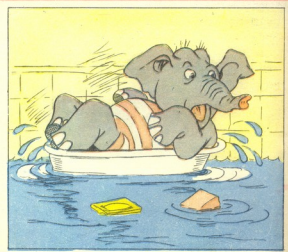

ბაბლთ პირი

ნახატები ი. სიჩოვისა

ქურნალიდან „ვესიოლიე კარტინკი“

ყდის მხატვრობა გუფენის რ. ცუციკრიძეს

რედაქტორი იოსებ ნონეშვილი. საზრდადეთო კოლეჯია: გრ. აბაშიძე, ეკ. ბურჯანაძე, ი. გრიშაშვილი, კ. გოგიაშვილი, მაცვალა შრეღლიშვილი (რედაქტორის მოადგილე), რ. შარგანი, ი. სიხარულიძე, ნ. უნაფტოშვილი, შ. ცხადაძე (სამხატვრო რედაქტორი) გამოცემის ოცდამეათე წელი (ზანი 2 806.

Д И Л А — ежемесячный детский журнал ЦК АКСМ Грузии № 1. Январь 1957 г. Тбилиси. Просп. Плеханова 91.
საბლტბანკი, რედაქციის მისამართი: თბილისი, პლუხანოვის პროსპ. 91, ტელ. 3-37-38. გამოცემა: შუკე, № 533 სტამბის შუკე, № 2409
გარეკანი 20.200 თუ 00021 ხალგოროსარილია დასაბანად 11/ХИ-56 წ. ზედალი დაქვლილია ლიოპოვსკი პეტლის გამარკა-